

# כדי להוציא את חמאס משיווי משקל צריך יותר מאשר הלחץ הנוכחי

written by מאיר בן שבת | 16.04.2025

"המחשבה שחמאס יתפרק מנשקו היא חלום בהקיץ ואין סיכוי שזה יקרה" – כך אמר שילשום סאמי אבו זוהרי – מדובריו הבכירים של ארגון חמאס בחו"ל, בתגובה למה שהוצג כאחד מתנאיה של ישראל להסכם הפסקת-אש.

אבו זוהרי (שיש מקום לתהוות למה הוא עדיין חי וממשיך לדברר בהצלחה את ארגונו) הגדיר את ההצעה הישראלית כ"הסכם כניעה". הוא האשים את ראש הממשלה-נתניהו בהצבת תנאים בלתי סבירים במשא ומתן, במטרה להכשיל את הניסיונות להגיע להסכם.

בחמאס שבו והבהירו את תנאיהם להסכם שיאפשר החזרת החטופים:

א. התחייבות ישראלית (מגובה בערבויות בינלאומיות) לסיום מוחלט של המלחמה.

ב. נסיגה מלאה של כוחות צה"ל משטחי הרצועה.

ג. הסרת המצור ותחילת השיקום של הרצועה.

ד. שחרור מחבלים שכלואים בישראל כנגד החטופים שיוחזרו בהתאם לנוסחה שתוסכם בין הצדדים.

בהודעותיו הרשמיות חמאס דבק בתנאים האלה לאורך כל המלחמה. בפועל, פעם אחר פעם, הוא הגיע לעסקאות מוגבלות תוך הסכמה מאולצת לדחות את תביעותיו העיקריות, לשלב מאוחר יותר. מספרם הגדול-יחסית של החטופים שבידין, מספק לו מרחב לשחרורם של נוספים, בלי לאבד את יכולת-המיקוח. ואולם, הוא מנסה למצות כבר את השלב הנוכחי של המו"מ, כדי להגיע ליעד הסופי. לכן, דובריו מדגישים את נכונותו להגיע להסכם בנוסח "הכל תמורת הכל".

חידוש הלחימה והכבדת המצור הכלכלי ברצועת-עזה אמנם הגבירו את הלחץ על חמאס, כפי שניתן ללמוד גם מפרסום סרטוני החטופים, אך עדיין לא כופפו אותו לקבל את העמדה הישראלית. לדידו, מימד הזמן אמנם משפיע על רמת השחיקה ומצב המלאים ברצועה, אך השפעתו הרבה יותר היא דווקא על הצד הישראלי, לנוכח החרדה למצב החטופים. הסתגלותו המהירה למציאות החדשה, הבנתו את הדילמות שבהן נתונה המערכת הישראלית ביחס לעזה והידיעה שבאפשרותו להקל מעליו את הלחץ בכל רגע שירצה בכך, מקלים על חמאס את התמודדותו. אם ישראל עדיין רואה בהפעלת לחץ את הדרך המועדפת להשגת-עסקה, נכון לשלב מהלכים שיהפכו אותו לאפקטיבי. ביחוד כאלה שאינם מגבירים את הסיכון לחטופים ולא תלויים בהגדלה משמעותית של סדרי הכוחות (וגיוס חיילי המילואים).

בין השאר, לצד המאמצים לסכל את הפיקוד הבכיר של חמאס בעזה, נכון לפגוע גם בבכירי הארגון ובהנהגתו שבחו"ל, נכון לשתק את פעילות הפונקציות הממשלתיות והאזרחיות שלו (גם אלה שאינן רשמיות), בכל רחבי עזה, להשבית את תקשורת האינטרנט (המשמשת אותו להעברת מידע והנחיות לציבור ובכך מסייעת לו לשמר את משילותו) לתקוף ולהשמיד מחסני מזון ואספקה של חמאס (כדי לקצר את אורך הנשימה) ולקדם מהלכים במסגרת יוזמת טראמפ להגירה מרצון. לצד כל זאת נכון כי הדרג המדיני והביטחוני יסכימו על מסגרת הזמנים למיצוי של המאמץ הנוכחי ועל השלבים הבאים.

המאמר פורסם בישראל היום, בתאריך 17.04.2025.